

Sakin Şehir Yalvaç Örneğinde Sürdürülebilirlik, Sakin Şehirler ve Toplumsal Katılım

Şule Yüksel ÖZMEN^{1,*}, Haluk Birsen², Özgül Birsen³

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye

³Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye

*Sorumlu yazar suleyozturk@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de sakin şehir olarak kavramsallaştırılan cittaslow hareketi sürdürülebilir yerel kalkınma hareketi olarak tanımlanmaktadır. Bu hareket çevreyle dost, kültürel değerleri koruyarak, teknolojiyle ve sadece yerel unsurları kullanarak kalkınmayı içermektedir. İtalya kökenli olan bu hareket, küresel yemek zincirlerinin lokal lezzetleri yok etmesine tepki olarak doğan Slow food hareketinin devamı niteliğindedir. Bugün dünyada 30 ülkeden 220 şehrin dâhil olduğu bir organizasyon olan cittaslow hareketi sürdürülebilirlik temeline odaklanmıştır. Bu çalışmada Türkiye’deki 14 sakin şehirden biri olan Yalvaç’ta sakin şehir algısına ve sakin şehre ilişkin çevresel, kültürel ve ekonomik kalkınma boyutunu içeren anket çalışması yapılmıştır. Anket 2016 yılı içinde 251 kişi ile yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Anketler sonucunda Yalvaçlıların sakin şehir olmalarının çevrenin ve kültürel değerlerinin korunması noktasında şehirlerine katkı sağladığı fakat ekonomik ve kalkınma anlamında katkı getirmediğini görüşünde oldukları ortaya çıkmıştır. Bu çalışma, 113K624 numarası ile TÜBİTAK tarafından desteklenen “İletişim Çağında Frene Basmak: Yavaş Şehirlerin Çevre İletişimi Bağlamında Analizi, Çevresel Toplumsal Katılım, İşbirliği Ve Uzlaşma Stratejilerinin Yavaş Şehirlerde Nasıl Sağlandığının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma” projesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Cittaslow, Sakin Şehir, Yavaş Şehir, Sürdürülebilirlik, Toplumsal Katılım, Yalvaç.

Sustainability, Cittaslow and Social Participation In Case Of Cittaslow Yalvaç

Doç. Dr. Şule Yüksel Özmen^{1,*}, Doç. Dr. Haluk Birsen², Doç. Dr. Özgül Birsen²

¹Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon, Türkiye

²Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye

³Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye

*Sorumlu yazar suleyozturk@gmail.com

ABSTRACT

The Cittaslow movement, conceptualized as a calm city in Turkey, is defined as a sustainable local development movement. This movement is about friendly development, protecting cultural values, developing with technology and using only local elements. This movement, which originated in Italy, is the continuation of the Slow food movement, which has emerged as a reaction to global food chains destroying local delicacies. The Cittaslow

movement, an organization that includes 220 cities from 30 countries in the world today, is focused on sustainability. In this study, a survey was carried out in Yalvac, one of the 14 Cittaslow cities in Turkey that included the environmental, cultural and economic development dimension of the Cittaslow and the Cittaslow. The survey was conducted with a total of 251 people in 2016. As a result of the surveys, it has been revealed that being a Cittaslow contributes to Yalvaç in the protection of the environment and cultural values but does not contribute to economic and development. This study was carried out within the framework of the project "Research on Determining the Slow Cities' Analysis in the Context of Environmental Communication, Environmental Community Participation, Cooperation and Reconciliation Strategies in Slow Cities" supported by TUBITAK with the number 113K624.

Keywords: CittaSlow, Sustainability, Social Participation, Yalvac

GİRİŞ

Cittaslow, küreselleşmenin getirdiği hızlı değişimin aslında kültürel bir dönüşüm, bir başkalaşım olduğunun farkına varan ve buna karşı birşeyler yapılmalı diyerek yola çıkanların, 1999 yılında İtalya’da kurmuş oldukları bir harekettir. Kavram İtalyanca “Citta (Şehir)” ve İngilizce “Slow (Yavaş)” kelimelerinin biraraya gelmesiyle ortaya çıkmıştır. Cittaslow Hareketi doğaya zarar vermeden de kentlerin gelişebileceğini savunan bir yerel kalkınma modelidir. Cittaslow; tarihsel, kentsel öğeleri korumak, çevre dostu teknolojilerden en üst düzeyde yararlanabilmek ve kenti katılımcı bir anlayışla yönetebilmek; yerel ürünlere, sanatlara, yemeklere ve kültüre sahip çıkmak, tarihsel yapıyı, ekolojik ve çevresel özellikleri, kentsel dokuyu koruyarak, daha insanca, daha yaşanabilir ve sürdürülebilir bir geleceği katılımcı bir anlayışla tasarlamak anlamına gelmektedir. Cittaslow yapılanmasında aktif rol yerel yönetimlerde özellikle de belediyelerdedir. Cittaslow ünvanını alan kentlerin belediyeleri yönetim anlayışlarını oluştururken kadın girişimciliği ve kent yaşamına katkıları, çocuklara yönelik politikalar ve yerel üretimdeki etkileri bakımından pozitif ayrımcılık uygulayacakları alanları göz önüne almak zorundadır.

Tüketim kültürünün dayatmasıyla, yerel değerlerin ve zenginliklerin terk edilmeye başlanması, tüketim toplumunun tüm dünyada aynılan menüler ve yaşam tarzı ile toplumları karşı karşıya bırakmıştır. Yavaş hareketinin de çıkış noktası budur. Aynılan gündelik hayatın içinde yerel dokuların korumasını temel almaktadır. İtalya’da, 1986’da, Roma Piazza di Spagna’da, İspanyol Merdivenleri olarak bilinen mevkide McDonald’s restoranının açılışı büyük bir protestoya sahne olmuştur. Gazeteci Carlo Petrini önderliğindeki bu protesto hareketi küresel restoran zincirlerinin yerel tatları ve yemek kültürünü yok ettiğini “fastfood” olarak adlandırılan hızlı yemek yeme kültürünün yerine hayattan zevk alarak ve tüm tatları hissederek yenilebilecek bir mutfak kültürüne bırakması gerektiğine dikkat çekmiştir. Bu grafikte de yavaş yemek akımı ortaya çıkmıştır.

Sonrasında 1999’da Geir Berthelsen ve onun yarattığı “The World Institute of Slowness”, “Dünya Yavaşlık Enstitüsü”, “Yavaş Gezegen” kavramıyla özetlenen bir geniş görüş sunmuştur. “Yavaş Hareketi” organize edilmiş veya tek bir organizasyon tarafından kontrol edilen bir hareket değildir. Avrupa’nın çeşitli şehirlerinde olduğu gibi, Avustralya ve Japonya gibi bazı Uzakdoğu ülkelerinde de hareketin arkasındaki felsefeyi kabul eden insanların sayısı zamanla artmıştır (Alpat, 2013). Yavaş hareketinin kısaca tanımını yapmak gerekirse; iletişim ve ulaşım teknolojilerinin hızla gelişmesiyle, bu hızlı gelişimin toplumsal hayatı dönüştürmesi bu dönüşümün insanların hayattan zevk alacak unsurları gözden kaçırmalarını önlemektir (Honore, 2008).

Yavaş Kent (Cittaslow)

1999 yılında Orvieto Kongresi'nden (Ekogastronomi kongresi) sonra yavaş yemek akımının heyecanına kapılan bir grup yerel yönetici kendine has bir yaşam şekli ve korunmaya muhtaç özel ürünleri bulunan bazı küçük şehirleri bir araya getirecek bir birlik kurmak istemiştir. İtalya'da 3 belediyenin bir araya gelmesiyle cittaslow organizasyonunun temeli atılmıştır. Bu ağ giderek yaygınlaşmıştır. Bugün bu ağa dahil 30 ülkeden 230 şehir bulunmaktadır (Cittaslow Org). Cittaslow'un amacı, kent sakinleri ve ziyaretçiler için, iyi fikirler, deneyimler ve bilgi alışverişini sağlayarak yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalar yapmaktır (Miele, 2008).

Cittaslow, nüfusu 50.000'nin altında olan kentlerin üye olabildiği, kentlerin kendi gelenek, göreneklerini, yemeklerini, tarihsel kimliklerini korumalarını öngören bir birliktir. Cittaslow felsefesi kentlerin hangi alanlarda güçlü ve zayıf olduklarını analiz etmelerini ve sahip oldukları şartlar çerçevesinde bir strateji geliştirmelerini teşvik etmektedir (<http://www.cittaslowturkiye.org/>). Cittaslow ağına dahil olmak için öncelikle Cittaslow organizasyonu tarafından belirlenmiş kriterler bulunmaktadır. Bu kriterler aslında bu ünvanı hak etmiş olan belediyelerin şehirlerini bu kriterler etrafında kalkındıracağına yönelik birer taahhüttür. "Cittaslow" bildirisi, gürültü kirliliğini ve trafiği kesmek, yeşil alanları ve yaya bölgelerini artırmak, yerel üretim yapan çiftçilerle bu ürünleri satan dükkân ve lokantaları desteklemek ve yerel estetik öğeleri korumak gibi sayısı 70'den fazla taahhüt içermektedir. Bu taahhütler çevre politikaları, altyapı politikaları, kent dokusunun kalitesinin artırılması, yerel üretimi koruma ve destekleme, konukseverlik ve farkındalık başlıkları taşımaktadır.

Sakin şehrin ağına dahil olan üye şehirler Cittaslow organizasyonunun simgesi olan salyangoz logosunu kullanmaya hak kazanırlar. SlowFood hareketinin logosu da salyangozdur. Cittaslow logosu sırtında şehir taşıyan bir salyangoz şeklindedir. Bir şehrin Cittaslow Ağı'na katılımı gerçekleştiğinde, o şehir, cittaslow hareketinin logosunu ve cittaslow markasını kullanma hakkına sahip olmaktadır. Cittaslow logosu, sırtında şehri taşıyan salyangozdur. Salyangozun simge olarak seçilmesinin felsefi bir anlamı bulunmaktadır. "Salyangoz yavaş hareket eder. Hızlı olmak insanı akılsız ve düşüncesiz kılar. Yavaş hareket etmek bir erdemdir. Akıl ve ağırbaşlılığı ifade eder" (Yurtseven ve ark., 2010).

Yavaş Şehir Kriterleri

Yavaş şehir hareketinin en belirgin özelliği, yerel kimliğin yeniden canlandırılmasıdır. Bu doğrultuda Cittaslow, hangi ülkede uygulanacak olursa olsun, katılacak şehirler için uyulması gereken bazı temel kurallar bulunmaktadır. Bunlar genel başlıklar halinde aşağıdaki grafikte sıralanabilir (Coşar, 2013):

- İyileştirme ve geri dönüşüm teknikleri başta olmak üzere, belli bir çevre politikası izleyerek bölgenin karakteristik özelliğinin ve kentsel dokusunun düzeltilmesi ve geliştirilmesi,
- Bölgede uygun bir altyapı politikasının oluşturulması, Çevrenin ve kentsel dokunun kalitesini geliştirme amacıyla teknolojinin kullanılması,
- Çevreye duyarlı doğal teknikler ile üretilen gıdanın teşvik edilmesi, gerekli durumlarda zor şartlarda üretilen tipik ürünlerin korunması ve geliştirilmesi için gereken tesislerin kurulması,
- Üretici ile tüketiciyi buluşturacak olay ve mekânların planlanarak kültürel ve geleneksel üretimin desteklenmesi ve korunması,
- Herhangi bir önyargıya yol açabilecek fiziksel ve kültürel engellerin ortadan kaldırılması, toplumda gerçek iletişimin sağlanması için konukseverliğin teşviki ve şehir kaynaklarının doğru kullanımı,
- Yalnızca görevlilerin değil, bütün yurttaşların yavaş şehir içerisinde yaşama bilincine kavuşturulması ve özellikle gençlere bu bilincin aşılması.

Yavaş şehir kriterleri Çevre Politikaları, Altyapı Politikaları, Kentsel Kalite İçin Teknoloji Ve Tesisler, Yerel Üretim Korunması, Konukseverlik Ve Bilinçlendirme başlıklarında toplanmıştır. Bu başlıkların ayrıntılandırılmış hali aşağıdadır (Doğutürk, 2010):

Çevre Politikaları

1. Hava, su ve toprak kalitesinin yasalar tarafından belirlenmiş düzeylere getirilmesi
2. Kentsel hurda ve özel atıkları da içeren atıkların farklılaştırılarak dağıtılmasının planlanması
3. Endüstriyel ve evsel atıkların sağlıklı olarak toplanması
4. Kentin kanalizasyon sistemine ait bir arıtma tesisinin varlığı
5. Belediye tarafından belirlenmiş, özellikle alternatif enerji kaynaklarının (yenilenebilir kaynaklar, yeşil hidrojen, küçük hidroelektrik güç tesisi) kullanımına yönelik bir enerji koruma planı*
6. Tarımda GDO'lu ürün kullanımının yasaklanması*
7. Ticari tabela ve trafik işaretlerine yönelik belediye tarafından düzenlenmiş planlar
8. Elektromanyetik kirliliği önleyici sistemler
9. Gürültü kirliliğini kontrol ve azaltmaya yönelik program
10. Işık kirliliğini kontrole yönelik sistem ve programlar*
11. Çevre yönetimi için çeşitli sistemlere uyumluluk (EMAS, ECOLABEL, ISO 9001, ISO 14000, SA 8000, Agenda 21 projeleri)*

Altyapı Politikaları

1. Tarihi merkezlerin veya kültürel önemi olan bölgelerin geliştirilmesi ve yeniden dikkat çekici hale getirilmesi
2. Güvenli ulaşım ve trafik düzenlemeleri
3. Okulları ve kamu binalarını bağlayan bisiklet yolları yapımı
4. Engelliler için engel teşkil eden mimari öğelerin (yüksek kaldırımlar, düzensiz yerleştirilmiş kent mobilyaları, tabelalar vb.) kaldırılması, kamusal alanlarda engelliler için erişilebilirliğin sağlanması*
5. Özel araç kullanımını azaltma ve toplu taşımayı teşvik etmeye yönelik planlar hazırlama, yayalaştırmayı teşvik için trafikle entegrasyonu sağlama*
6. Aile hayatını ve yerel aktiviteleri teşvik (rekreasyon ve sportif faaliyetlerle okul ve aile arasında bağlar kurma, yaşlılar ve kronik hastalar için sosyal merkezler kurma, uygun çalışma saatleri ayarlanması, umumi tuvaletler vs.)*
7. Medikal yardım merkezi
8. Kaliteli yeşil alanlar ve hizmet sahaları (kaynaştırıcı yeşil alanlar, oyun parkları vs.)
9. Doğal ürünlerin satış ve dağıtımını için ticari merkez kurumu
10. Sorunlu yurttaşlara yardım amacıyla mağaza sahipleriyle anlaşma
11. Sorunlu kentsel bölgelerin yeniden tanımlanarak kente geri kazandırılması
12. Kentsel kalkınma ve gelişme programı*
13. Yavaş şehir tanıtım vitrinleri hazırlanması*

Kentsel Kalite için Teknoloji ve Tesisler

1. Biyomimarlık için tanıtım ve gerekli personelin eğitiminin sağlanması*
2. Kentin fiber optik kablolar ve kablosuz sistemlerle donatılması
3. Elektromanyetik alanların izlenmesi için gerekli sistemlerin kurulması
4. Çevre ve peyzaja uyumlu atık toplayıcılarının sağlanması ve atık toplama işleminin belli bir düzene oturtulması
5. Kamusal ve özel alanların bitkilendirilmesinin teşviki, özellikle de yerel bitkilerin kullanımı

6. Yurttaşlara hizmet sağlamak için gerekli programlar (internet tabanlı bir hizmet anlayışının yerleştirilip teşvik edilmesi)
7. Özellikle gürültülü bölgelerde gürültünün kontrolünün sağlanması
8. Renk kullanımına ilişkin düzenlemeler
9. “Telework” (evden çalışma) tanıtımı ve teşviki

Yerel Üretimin Korunması

1. Organik tarımın geliştirilmesi için planlar*
2. Esnafın ürettiği ürünlerin, sanat eserlerinin, nesnelerin kalitesinin sertifikasyonu*
3. Yok olmaya yüz tutmuş sanatların korunmasına yönelik planlar*
4. Kaybolma tehlikesi taşıyan çalışma yöntemleri ve mesleklerin korunması
5. Restoran, oku kantini, kafeterya vb yerlerde yerel organik malzemelerin kullanılması ve geleneklerin korunması*
6. Slow Food ile işbirliği yapılarak okullarda lezzet ve beslenme eğitimlerinin verilmesi*
7. Slow Food Presidia bünyesindeki ürünlerin ve gastronomik faaliyetlerin desteklenmesi*
8. Bölgeye ait tipik ürünlerin sayımı ve bunların pazarlanmasının teşviki (yerel pazarların kurulması ve uygun alanların tahsisi)*
9. Kentteki ağaçların sayımı, büyük veya anıt ağaçların korunması*
10. Yerel kültürel faaliyetlerin destek ve korunması*
11. Geleneksel yöntemlerle yetiştirilmiş yerel bitki türlerinin bulunduğu kent içi ve okul bahçeleri tasarlanması

Konukseverlik

1. Turist bilgilendirmeye ve konukseverliği arttırmaya yönelik eğitimler *
2. Tarihi merkezlerde uluslararası işaretlemeler kullanılarak turist güzergâhları oluşturulması*
3. Zamanlı etkinliklerle uyumlu olacak grafikde ziyaretçilerin kente ve bilgilendirme hizmetlerine ulaşımını kolaylaştıracak plan ve politikaların uygulanması (otopark, kamusal alanlar için esnek/uzatılmış çalışma saatleri vs.)
4. “Yavaş” güzergâhların hazırlanması (broşürler, web siteleri, çeşitli tanıtımlar)
5. Turist rehberleri ve mağaza sahiplerinin fiyatlar hakkında şeffaf davranma konusunda bilgilendirme

Bilinçlendirme

1. Yavaş şehir olma hakkında yurttaşlara gerekli bilgiyi sağlamak için kampanyalar yürütülmesi
2. Kentsel dokuyu “yavaşlık” felsefesi içine katarak eğitim amaçlı bahçeler, parklar, kitaplıklar vb mekânlar düzenlemek
3. Yavaş şehir ve Yavaş Yemek etkinlikleri düzenlemeye yönelik programlar.

Dünyada ve Türkiye’de Cittaslow

Cittaslow ağının merkezi İtalya’dır. 2017 Şubat ayı itibariyle ağa dahil olmuş 30 ülkeden 230 şehir bulunmaktadır. Kelime kökeni İtalyanca “Citta (Şehir)” ve İngilizce “Slow (Yavaş)” kelimelerinin birleşmesiyle oluşturulan yavaş şehir hareketi, Türkiye’de yavaş kelimesinin yarattığı olumsuz anlam nedeniyle sakin şehir olarak adlandırılmaktadır. Türkiye’de sakin şehirler, neredeyse ülke coğrafyasının her noktasında görülebilmektedir. Ülkenin doğusunda, batısında, kuzeyinde ve güneyinde yavaş şehir seçilmiş kentler mevcuttur. Adaylık süreci devam eden ve aday olmayı düşünen, bu yönde başvurularını yapmakta olan, ya da başvurmak için hazırlanmakta olan şehirler bulunmaktadır. Şimdilik Türkiye’deki Sakin Şehirlerin sayısı on dördtür (<http://cittaslowturkiye.org>):

Bunlar:

1. İzmir **Seferihisar** (Türkiye sakin şehir başkenti),
2. Muğla **Akyaka**,
3. Çanakkale **Gökçeada**,
4. Şanlıurfa **Halfeti**,
5. Sakarya **Taraklı**,
6. Kırklareli **Vize**,
7. Isparta **Yalvaç**,
8. Aydın **Yenipazar**,
9. Ordu **Perşembe**,
10. Artvin **Şavşat**
11. Erzurum **Uzundere**
12. Bolu **Göynük**
13. Isparta **Eğirdir**
14. Sinop **Gerze**

Yalvaç

2012 yılında cittaslow unvanı alan ve Isparta'nın ilçelerinden biri olan Yalvaç, Anadolu'nun bir zamanlar en işlek coğrafyası olarak bilinmektedir. Tarih öncesi çağlardan bu yana bin bir çeşit medeniyete ev sahipliği yapmış olan şehir ziyaretçilerine adeta 1 günde 5000 yılı birden yaşatan bir kültür noktasıdır. Anadolu'nun bir zamanlar belki de en işlek coğrafyasına, tüm yolların, yolcuların buluştuğu bir konuma sahip Yalvaç, unutulmaya yüz tutmuş geleneksel yaşamlardan kıymetli el işçiliklerine ve tarımsal üretimiyle önemli bir yere sahiptir (cittaslowturkiye.org, 2016). Yalvaç'ın çevreye ilişkin konulardaki durumuna bakıldığında aşağıda ifade edilen unsurlar dikkat çekmektedir:

- Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak; belediye tarafından hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanları belirlenmiştir.
- İlçe yönetimi, çevre ilçelerle birlikte bir katı atık birliği kurmuş ve çöplerin AB standartlarına uygun koşullarda depolanması için çalışmalara başlamıştır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile ortak hareket edilerek, adı GEYAŞA-BİR olan birlik faaliyete geçmiş, katı atık tesisi kurulmaktadır.
- Su kalitesinin artırılması konusunda da ilgili diğer kurumlarla birlikte çalışılmaktadır. Evsel ve endüstriyel kullanım sonucu ve tarımsal kullanım sonucu kalite değişimi, yüzey ve yeraltı suları ve bu kaynakların kalitesini etkileyen faktörlerle ilgili EKO-BİR adında bir birlik kurularak, Eğirdir gölünde kirlilik ve su kalitesi düzenli olarak kontrol edilmektedir.
- Hayvan gübreleri de ayrı alanlarda toplanarak, gerekli işlemlerden sonra çiftlik gübresi olarak kullanılmaktadır.
- İlçe merkezinde çeşitli noktalara ve okul bahçelerine yerleştirilen ayrıştırılmalı çöp konteynerleri ile geri dönüşüm teşvik edilmektedir.
- Yalvaç'ta önemli bir ticaret kolu olan deri sanayi için gerekli olan kimyasal arıtma ünitesi de yeni faaliyete geçmiştir. Ayrıca bu tesisle Eğirdir Gölünün kirlenmesini engellemek için de bir adım atılmıştır.
- Kent genelindeki çalışmalarda enerji kimlik belgesi uygulama çalışmalarına başlanmıştır. Enerji kimlik belgesi asgari olarak binanın enerji ihtiyacı, enerji tüketim sınıflandırması, yalıtım özellikleri, ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ile ilgili bilgileri içermektedir.
- Yenilenebilir ve doğaya zarar vermeyen enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

- Kent genelinde ve belediye tesislerinde güneş enerjisi ile sıcak su elde edilmesi uygulaması yaygın olarak kullanılmaktadır. İlçenin % 80'inde güneş enerjili sıcak su kullanımı mevcuttur. Kent içinde bulunan trafik sinyalizasyon sisteminin de güneş enerjili sisteme dönüştürülmesi çalışmalarına başlanmıştır.
- GDO'lu ürünler konusunda hem insanlara yönelik gıda maddelerinde, hem de hayvan yemi olarak üretilen maddelerde oldukça sıkı bir denetim ve kontrol uygulanmaktadır.
- Yalvaç'a Hisarardı Köyü'nün, Salur ve Sofular mahallelerinin Eko Tarım Bölgesi ilan edilmesi ve bu konuda AB'ye sunulmak üzere bir proje hazırlanmasına yönelik olarak çalışmalar da devam etmektedir.
- İlçe merkezi, 82 çevre köy ve kasabalar için "Üretici Pazarı" oluşturulmuş olup halkın yerel ürünlere direkt ulaşması sağlanmaktadır.
- İlçe sınırları içinde; pano, tanıtıcı levha ve benzerlerinin yol açtığı görüntü kirliliğini ortadan kaldırmak için, başta turistik gezi rotası olarak belirlenen güzergâhta olmak üzere, kent merkezinde bulunan tabelaların yatay konuma getirilmesi ve tabelaların bina yüzeyiyle aynı doğrultuda olması sağlanmıştır.
- Şehirdeki elektrik iletim kablolarının yer altına alınması çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. Baz istasyonlarının şehir içinde kurulmasına izin verilmemektedir.
- Şehir genelinde WHO tarafından belirlenen ölçülere uyulması konusunda hassasiyet gösterilmektedir. Şehrin içerisinde kirletici ve ses kirliliği yapan tüm işletmeler şehir dışına taşınmıştır. Bunun yanı sıra Yalvaç içinde "Gürültülü Bölgeler Sıralaması" yapılarak, en çok gürültü oluşturan mahalle ve bölgeler üzerinde daha yoğun kontrol ve uygulamalar yapılmaktadır. Eğlence merkezlerine gürültü ölçüm cihazları takılması, yol kenarlarına ağaç ve betondan ses duvarları oluşturulması, binalarda ses yalıtımına uygun malzemeler kullanımının mecburi olması gibi birçok önlem 2013 yılında uygulamaya konulmuştur.
- Dış aydınlatmanın özenli yapılması ile ışık kirliliğinin önüne geçmeyi hedeflemekte, öncelikle belediye tesis ve binalarında, geceleri yapılan aydınlatma ancak çok gerekli ise yapılmakta, parklar ve meydanlarda yapılan aydınlatmalarda da zaman sayaçları kullanılmaktadır. Işık kirliliğini azaltmak ve enerjinin etkin kullanılabilmesi için aydınlatılması zorunlu bölgelerin, yalnızca aydınlatılması gereken zaman diliminde ve gereken düzeyde aydınlatılması sağlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada Türkiye'deki 14 sakin şehirden biri olan Yalvaç'ta sakin şehir algısına ve sakin şehre ilişkin çevresel, kültürel ve ekonomik kalkınma boyutunu içeren anket çalışması yapılmıştır. Anket 2016 yılı içinde 251 kişi ile yüz yüze görüşülerek yapılmıştır. Ankette katılımcıların,

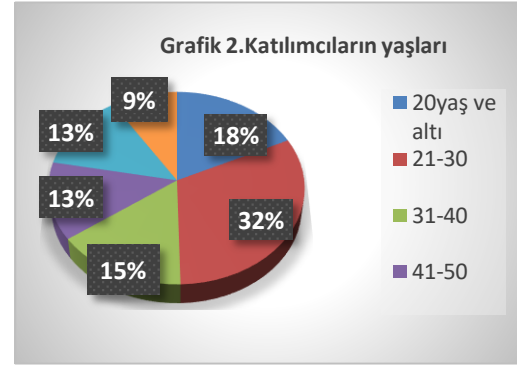
- Katılımcılar yaşadıkları kentin sakin şehir olduğunu nereden öğrendiler?
- Toplumsal sorun çözüm yolları ne olmalı?
- Katılımcıların kendilerini nasıl tanımlıyorlar?
- Katılım kavramını nasıl tanımlıyorlar?
- Odak grup toplantıları katılıyorlar mı?
- Vatandaş dayanışma toplantılarına katılıyorlar mı?
- Kamuoyu yoklamalarına katılıyorlar mı?
- Belediyenin düzenlediği halk toplantılarına katılıyorlar mı?
- Kahvehane toplantılarına katılıyorlar mı?
- Websitesi aracılığıyla yapılan anketlere katılıyorlar mı?
- Kent konseyi toplantılarına katılıyorlar mı?

- Festivallere/kültürel etkinliklere katılıyorlar mı?
- Yalvaç sakinlerinin sakin şehir algısı nasıl?
- Yalvaçlıların sakin şehirlerin doğal çevreye ilişkin katkısına yönelik görüşleri
- Yalvaçlıların sakin şehirlerin ekonomi/kalkınmaya ilişkin katkısına yönelik görüşleri
- Yalvaçlıların sakin şehirlerin kültürel/sosyal hayata ilişkin katkısına yönelik görüşleri

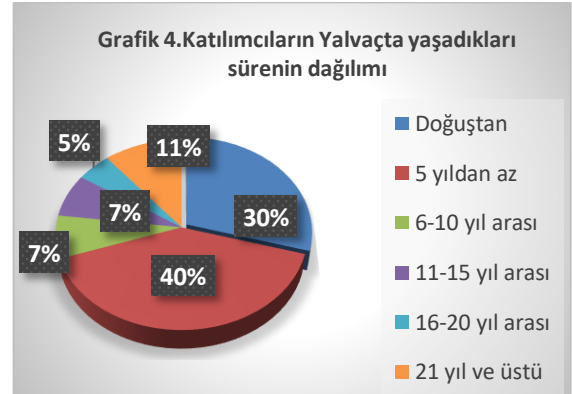
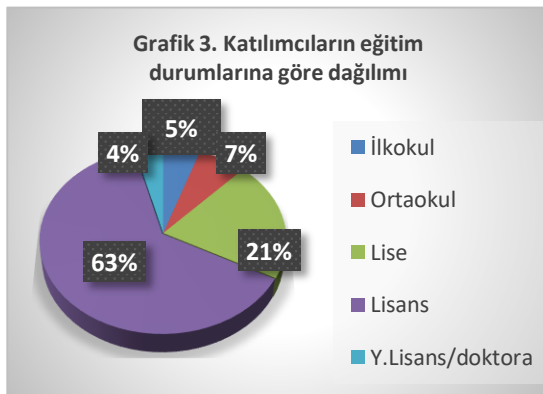
sorularına yanıt aranmıştır. Bu çalışma, 113K624 numarası ile TÜBİTAK tarafından desteklenen “İletişim Çağında Frene Basmak: Yavaş Şehirlerin Çevre İletişimi Bağlamında Analizi, Çevresel Toplumsal Katılım, İşbirliği Ve Uzlaşma Stratejilerinin Yavaş Şehirlerde Nasıl Sağlandığının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma” projesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Yalvaç halkı ile yüz yüze yapılan anket sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

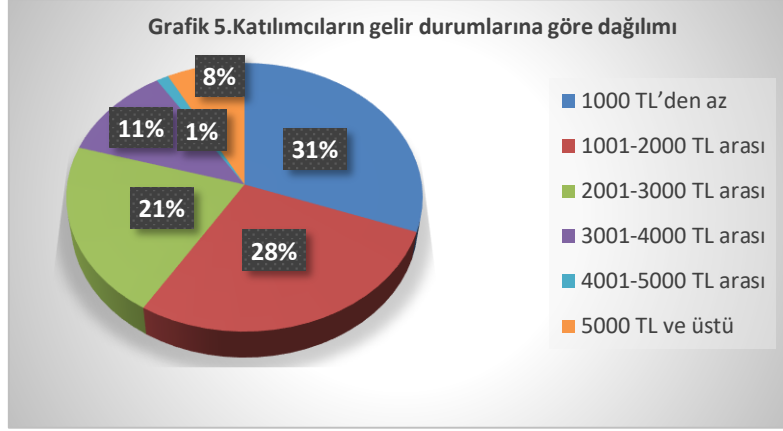
Anket verilerine göre katılımcıların %63'ü erkek (158), %37'si kadındır (92) (Grafik 1). 20 yaş ve altı katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 51'dir. 21-30 yaş arası katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 96'dır. 31-40 yaş arası katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 31'dir. 41-50 yaş arası katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 40'tır. 51-60 yaş arası katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 15'dir. 61 yaş ve üzeri katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 5'dir (Grafik 2).

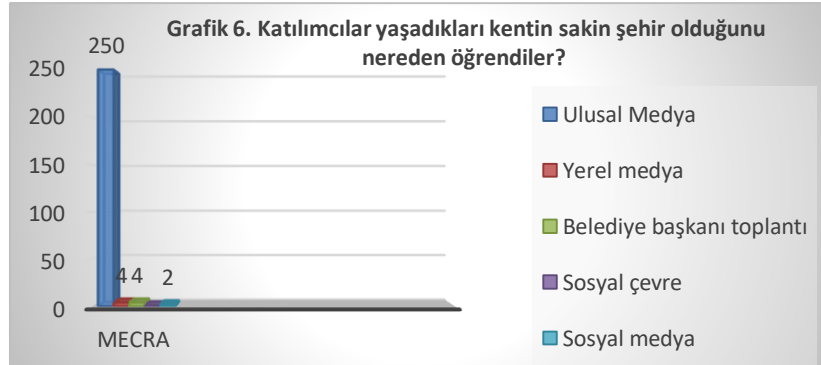
İlkokul mezunu katılımcıların sayısı Yalvaç'ta 13'tür. Ortaokul mezunu katılımcıların sayısı 17, lise mezunu katılımcıların sayısı 52, lisans mezunu katılımcıların sayısı 158'dir. Yüksek lisans ve doktora mezunu katılımcıların sayısı ise Yalvaç'ta 10'dur (Grafik 3).

Doğduğundan beri Yalvaçta yaşayan katılımcı sayısı 73'tür. 5 yıldan az bir sürede Yalvaç'ta yaşayan katılımcı sayısı 100'dür. 6-10 yıl arası bir süredir Yalvaç'ta yaşayan katılımcı sayısı

18'dir. 11-15 yıl arası bir sürede Yalvaç'ta yaşayan katılımcı sayısı Seferihisar'da 18'dir. 16-20 yıl arası bir sürede Yalvaç'ta yaşayan katılımcı sayısı Yalvaç'ta 12'dir. 21 yıl ve üzeri bir sürede Yalvaç'ta yaşayan katılımcı sayısı Yalvaç'ta 27'dir (Grafik4).

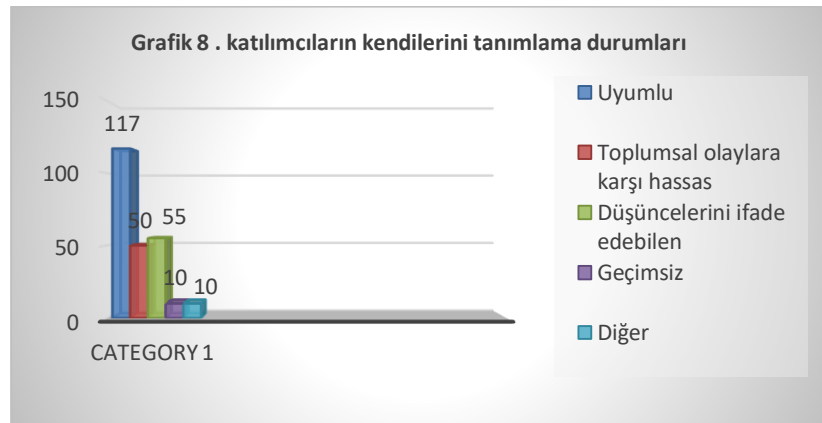
Aylık geliri 1000 TL'den az olan katılımcı sayısı 75'tir. Aylık geliri 1001-2000 TL arası olan katılımcı sayısı 69'dur. Aylık geliri 2001-3000 TL arası olan katılımcı sayısı 51'dir. Aylık geliri 3001-4000 TL arası olan katılımcı sayısı Yalvaç'ta 28'dir. Aylık geliri 4001-5000 TL arası olan katılımcı sayısı 3'tür. Aylık geliri 5000 TL ve üzeri olan katılımcı sayısı 19'dur (Grafik 5).

Katılımcılar ankete verdikleri yanıtlarda yaşadıkları kent olan Yalvaç'ın Sakin Şehir ünvanı aldığını şu kaynaklardan öğrendiklerini belirtmektedir: 250 kişi ulusal medyadan, 4 kişi yerel medyadan, 4 kişi belediye başkanı toplantısından, 1 kişi sosyal çevreden, 2 kişi de sosyal medyadan öğrendiklerini söylemiştir (Grafik 6).

Ankete katılanlara Yalvaç'ta var olan ya da ortaya çıkabilecek toplumsal sorunları hangi yollarla çözülebileceği sorusu yöneltildiğinde katılımcılardan 153 kişi eğitim yolu ile çözülebileceğini belirtirken, 43 kişi sosyo-ekonomik gelişmelerin sorunları kendiliğinden çözülebileceğini ifade etmiştir. Katılımcılardan 42 kişi diyalog kurma yönteminin tercih edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Yalnızca 2 katılımcı zor kullanım seçeneğini işaretlemişlerdir. 1 kişi diğer seçeneğini seçmiş, 10 kişi soruyu yanıtsız bırakmış, toplamda 251 kişi soruyu yanıtlamıştır (Grafik 7).

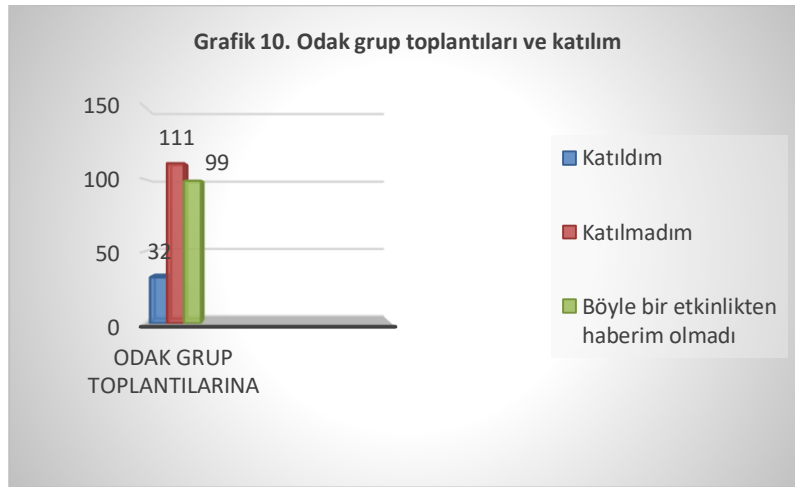

Yalvaç'ta yaşayan katılımcılardan kendilerini tanımlamaları istendiğinde 117 kişi uyumlu, 50 kişi toplumsal olaylara karşı hassas, 55 kişi düşüncelerini ifade edebilen, 10 kişi geçimsiz olarak tanımlamışlardır. 10 kişi diğer seçeneğini işaretlemiş, 9 kişi soruyu yanıtsız bırakmıştır (Grafik 8).

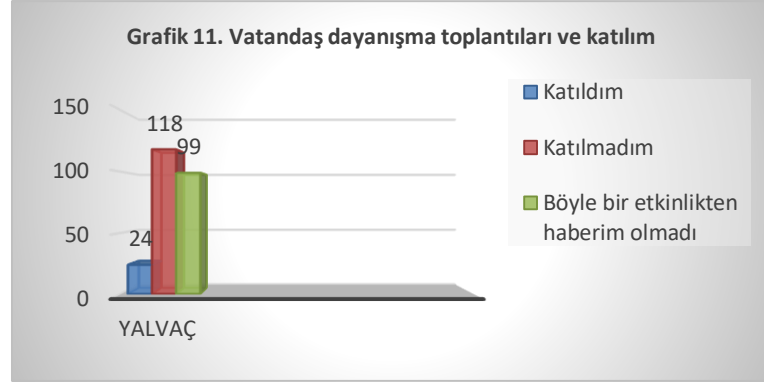

Ankete destek verip soruları cevaplayan katılımcılardan “katılım kavramını” tanımlamaları istenmiştir. Elde edilen yanıtlara göre 5 kişi katılım kavramının ne anlama geldiğini bilmediğini ifade etmiştir, 123 kişi için katılım kavramı sorunlara çözüm üretmek anlamını taşırken, 32 kişi yönetimde söz sahibi olmak biçiminde tanımlamıştır. 83 katılımcı için ise sosyal faaliyetlerde aktif olmak “katılım kavramının” kendilerinde yaptığı çağrışım olarak belirtilmiştir (Grafik 9).

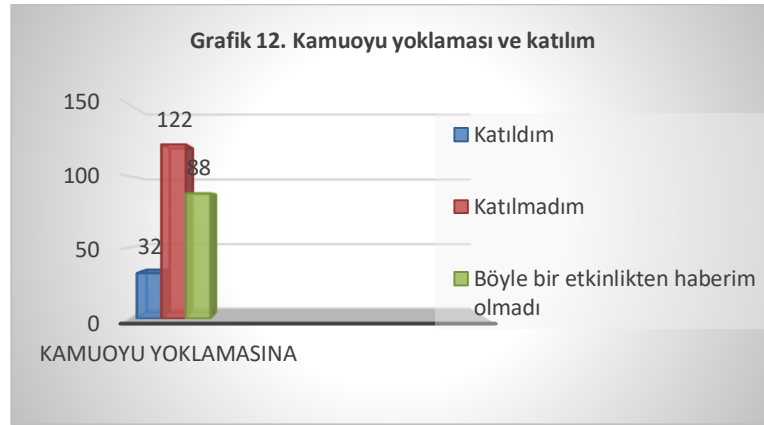
Bu bölümde toplumsal katılım türlerine ilişkin grafiklere yer verilmiştir. grafikler toplumsal katılım türü ve katılımcıların yaşadıkları sakin şehirleri içermektedir.

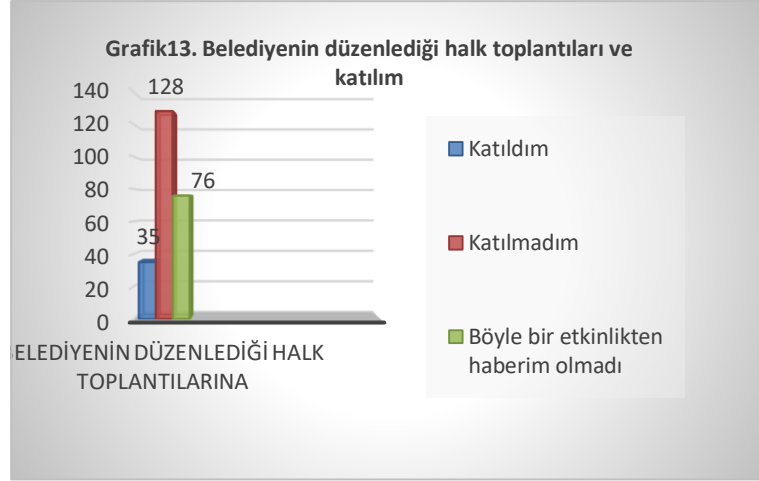
Cittaslow sürecinin hem başlangıcında, hem de sonraki aşamaların her birinde toplumsal katılım önemli bir yer tutmaktadır. Toplumsal katılımın ilk adımı bilinç oluşturma, ikinci aşaması ise bilinçli bir toplumun katılımıyla uzlaşmaya dayanan kararlar almak ve uygulamadır. Bu nedenle sürece liderlik eden belediyeler katılımı geliştirmek için çeşitli faaliyetlerde bulunurlar. Bunlardan biri de odak grup toplantılarıdır. Toplantılarda amaç konuyla ilgili kesimleri görece homojen gruplar halinde toplayarak görüş alışverişinde bulunmaktır. Yalvaçlı katılımcılara odak grup toplantılarına katılıp katılmadıkları sorulduğunda katılımcılardan sadece 32’si odak grup toplantılarına katıldığını ifade etmiştir. 111 kişi haberdar olduğu halde katılmadığını belirtirken 99 kişi bu toplantılardan hiç haberdar olmadığını ifade etmiştir (Grafik 10).

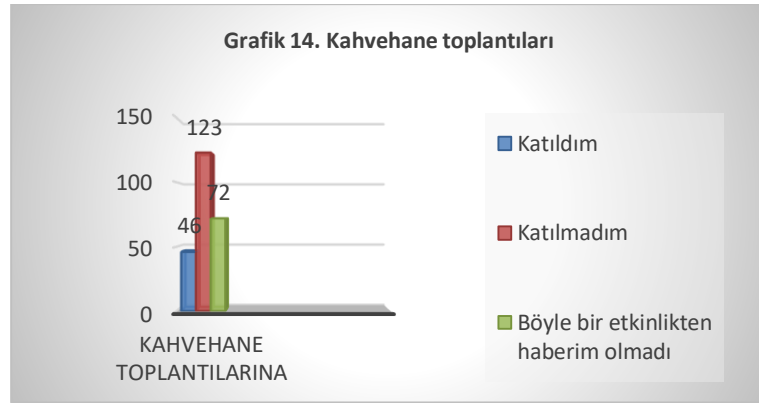
Odak grup toplantılarının aksine vatandaş dayanışma toplantıları hem gündemi vatandaşça belirlenen hem de karışık grupların birarada bulunduğu toplantılardır. Bu kültürün toplum tbanında henüz karşılığı olmaması nedeniyle genellikle belediyeler tarafından organize edilir. Yalvaç'ta ankete katılanların "vatandaş dayanışma toplantılarına" katılım sayısına bakıldığında katılmadım diyenlerin 24, haberim vardı ama katılmadım diyenlerin 118, böyle bir etkinlikten haberim olmadı diyenlerin sayısı ise 99'dur (Grafik 11).

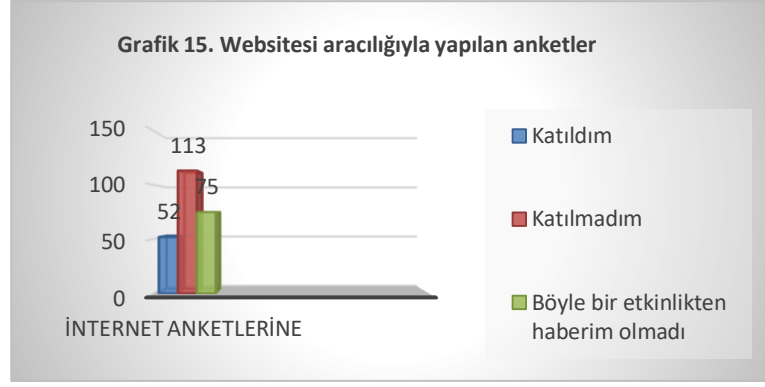
Kamuoyu yoklaması kent halkının belirli konulardaki görüşlerini almak için kullanılan ve geniş katılımın sağlanabildiği bir araştırma yöntemidir. Kısıtlılıkları olsa da belediyelere çeşitli konulara ilişkin halkın görüşleri hakkında bilgi verebilir, karar alma süreçlerinde yol gösterici olabilir. Bu nedenle yerel yönetimlerin zaman zaman kamuoyu yoklaması yaptıkları görülmektedir. Yalvaç halkına belediyenin yaptığı kamuoyu yoklamalarına katılıp katılmadıkları sorulduğunda halkın büyük bir bölümünün böyle bir çalışmadan haberi olmadığı ya da katılmadığı ortaya çıkmıştır. Anket verilerine göre 88 kişinin belediyenin gerçekleştirdiği anketlerden hiç haberi olmamıştır. 122 kişi hiç kamuoyu yoklamasına katılmamıştır. 32 kişi sie belediye tarafından gerçekleştirilen kamuoyu yoklamalarına katılmıştır (Grafik 12).

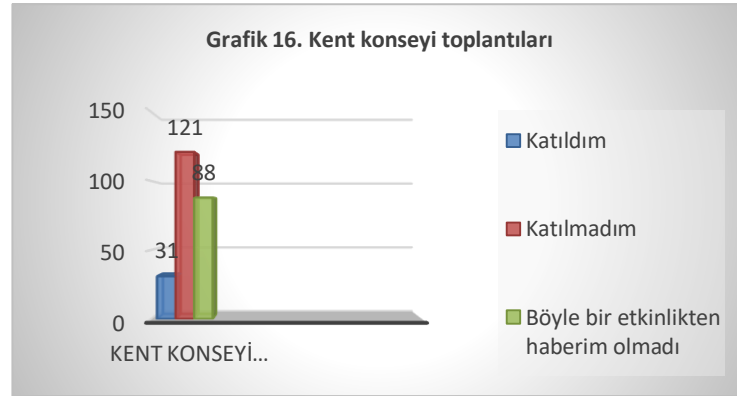
Belediyelerin halk ile iletişim kurma yollarından biri de “halk toplantılarıdır”. Belediyenin düzenlediği halk toplantılarına katılıp katılmadıkları sorulduğunda ankete yanıt verenlerden 35’i katıldığını belirtirken, 128’i katılmadıklarını, 76’sı ise böyle bir etkinlikten haberi olmadığını ifade etmiştir (Grafik 13).

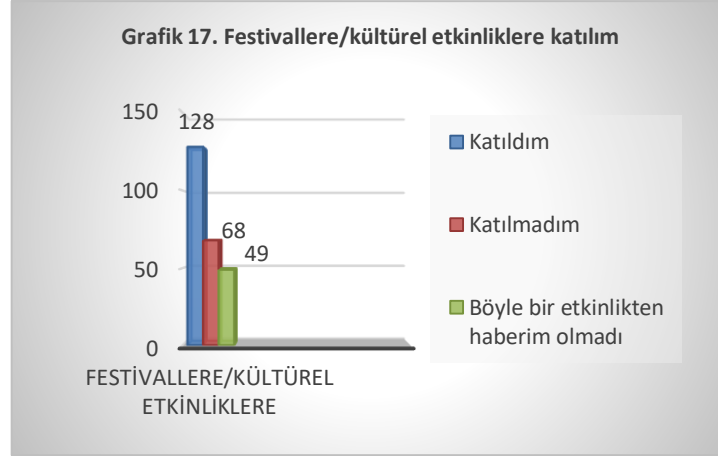
Kahvehanelerin ülkemizde toplumun ama özellikle erkeklerin sosyalleşme ve toplumsallaşma mekanlarından biri olduğu yadsınmaz bir gerçektir. Bu nedenle de siyasetin önemli propaganda mecralarından biridir. Belediyelerin halkı davet ettiği ve gelmesini beklediği toplantılardan daha da verimlidir, çünkü halkın ayağına gidilir. Bu tür eylemler kalabalıkların toplanmasını kolaylaştırırken önemli bir yüz yüze iletişim fırsatı sunar. Ankete katılan Yalvaçlılara hiç Kahvehane toplantılarına katılıp katılmadıkları sorulduğunda 46 kişi katıldığını belirtmiştir. Buna karşın 123 kişi bu tür toplantılara katılmadığını, 72 kişi ise böyle bir şeyden haberdar olmadığını belirtmiştir (Grafik 14).

Günümüzde internet önemli bir iletişim ve kitle iletişim aracıdır. Web siteleri ise kurumların halka en açık pencereleridir. İnternetin çok yönlü yapısı bilgi edinmenin çift yönlü olarak gerçekleşmesine de olanak sağlar. Yöre halkı bldiye çalışmaları hakkında bilgi alabilirken, belediyelerden halktan bilgi toplayabilmektedir. Bunlardan biride internet anketidir. Yalvaştaki katılımcılara Yalvaç Belediyenin websitesinden yapılan anketlere katılıp katılmadığı sorulduğunda 52 kişinin katıldığı, 113 kişinin katılmadığı, 75 kişinin ise böyle bir etkinlikten haberdar olmadığı görülmüştür (Grafik 15).

Kent konseyleri, yasala alt yapısı olan kentteki sivil toplum örgütlenmesinin yerel yönetime, katkı sunmasını sağlayan önemli bir demokratik uygulama ve fırsattır. Yalvaç halkına kent konseyi toplantılarına katılıp katılmadıkları sorusu yöneltildiğinde 31 kişi katıldığını, 121 kişi katılmadığını, 88 kişi kent konseyinden haberdar olmadıklarını belirtmiştir (Grafik 16).

Festivaller ve kültürel etkinlikler hem belediyelerin önemli bir hizmet alanıdır, hem de yöre halkı ve belediye için önemli ve olumlu bir atmosferde geçecek iletişim fırsatıdır. Yalvaç halkının festivallere ya da kültürel etkinliklere katılıp katılmadığı sorulduğunda ankete katılanların 128'i bu etkinliklere katıldığını belirtmiştir. 68 kişi katılmadığını ifade ederken kültürel etkinliklerden ve festivalden haberim olmadı diyenlerin sayısı 49'dur (Grafik 17).

Tablo 1. Yalvaç sakinlerinin sakin şehir algısı

Yalvaç sakinlerinin görüşleri	Katılı yorum	Karar sızım	Katılı yorum	Cevap yok
Şehrimizin sakin şehir olmasının bölgeye yararlı olduğunu düşünüyorum.	<u>166</u>	31	48	6
Şehrimizin sakin şehir yolunda daha da gelişmesini arzu ediyorum.	<u>184</u>	21	38	8
Sakin şehir olmadan önce yerel halkın fikrine başvurulmuştur.	54	83	<u>108</u>	6
Sakin şehir olmadan önce yerel halk konuyla ilgili olarak bilgilendirilmiştir.	44	83	<u>116</u>	8
Sakin şehir unvanı bu şehir için gereksizdir.	58	38	<u>142</u>	13
Sakin şehir olması kente değer katmıştır.	<u>144</u>	41	59	7
Sakin şehir olmasıyla toplumun farklı kesimlerinin temsili artmıştır.	<u>115</u>	74	52	10
Şehrin gelir dağılımındaki fark sakin şehrin benimsenmesini engellemiştir.	61	<u>102</u>	79	9
Sakin şehirler belediye başkanının kendi imajı için yaptığı bir icraattır.	49	63	<u>130</u>	9
Sakin şehir halkı ortak hedeflerde birleştirmiştir.	<u>101</u>	71	74	5
Sakin şehir siyasi sürtüşmelere neden olmuştur.	50	70	<u>126</u>	5

Yalvaç sakinlerine, sakin şehir algıları sorulmuştur. Şehrimizin sakin şehir olmasının bölgeye yararlı olduğunu düşünüyorum görüşüne 166 kişi katılmıştır. Şehrimizin sakin şehir yolunda daha da gelişmesini arzu ediyorum görüşüne 184 kişi katılmıştır. Sakin şehir olmadan önce yerel halkın fikrine başvurulmuştur görüşüne 54 kişi katılmış, 83 kişi kararsız kalmış, 108 kişi katılmamıştır. Sakin şehir olmadan önce yerel halk konuyla ilgili olarak bilgilendirilmiştir

görüşüne 44 kişi katılmış 116 kişi katılmamıştır. Sakin şehir unvanı bu şehir için gereksizdir görüşüne 58 kişi katılmış, 142 kişi katılmamış, 13 kişi de cevap vermemiştir. Sakin şehir olması kente değer katmıştır görüşüne 144 kişi katılmış, 59 kişi katılmamış, 7 kişi de cevap vermemiştir. Sakin şehir olmasıyla toplumun farklı kesimlerinin temsili artmıştır görüşüne 115 kişi katılmış, 74 kişi kararsız kalmış, 52 kişi katılmamış, 10 kişi de cevap vermemiştir. Şehrin gelir dağılımındaki fark sakın şehrin benimsenmesini engellemiştir görüşüne 61 kişi katılmış, 102 kişi kararsız kalmış, 79 kişi katılmamış, 9 kişi de cevap vermemiştir. Sakin şehirler belediye başkanının kendi imajı için yaptığı bir icraattır görüşüne 49 kişi katılmış, 63 kişi kararsız kalmış, 130 kişi katılmamış, 9 kişi de cevap vermemiştir. Sakin şehir halkı ortak hedeflerde birleşmiştir görüşüne 101 kişi katılmış, 71 kişi kararsız kalmış, 74 kişi katılmamış, 5 kişi de cevap vermemiştir. Sakin şehir siyasi sürtüşmelere neden olmuştur görüşüne 50 kişi katılmış, 70 kişi kararsız kalmış, 126 kişi katılmamış, 5 kişi de cevap vermemiştir.

Tablo 2. Yalvaçlıların sakın şehirlerin doğal çevreye ilişkin katkısına yönelik görüşleri

Çevreye ilişkin görüşler	Katılı yorum	Karar sızım	Katılı yorum	Cevap yok
Çevrenin ve doğal kaynakların korunmasını sağlamıştır.	<u>152</u>	41	51	7
Çevreyi koruma bilinci artmıştır.	<u>119</u>	61	62	9
Hava su ve toprak kirliliği önemli ölçüde azalmıştır.	<u>97</u>	68	79	7
Yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaya başlanmıştır.	77	77	<u>87</u>	10
Yeşil alan ve parklarda artış sağlanmıştır	<u>142</u>	49	51	9
Planlı yapılaşmayı sağlamıştır.	<u>98</u>	70	73	10
Trafik yoğunluğu azalmıştır.	<u>96</u>	62	85	8
Çevre kirliliğine neden olmuştur.	43	54	<u>145</u>	9
Tarım alanlarına verilen önem artmıştır.	<u>115</u>	61	67	8
Kültürel değerlerin korunması sağlanmıştır.	<u>163</u>	38	42	8

Yalvaçlıların sakın şehirlerin doğal çevreye ilişkin katkısına yönelik görüşleri sorulduğunda, çevrenin ve doğal kaynakların korunmasını sağlamıştır görüşüne 152 kişi katılmış, 41 kişi kararsız kalmış, 51 kişi katılmamış, 7 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Çevreyi koruma bilinci artmıştır görüşüne 119 kişi katılmış, 61 kişi kararsız kalmış, 62 kişi katılmamış, 9 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Hava, su ve toprak kirliliği önemli ölçüde azalmıştır görüşüne 97 kişi katılmış, 68 kişi kararsız kalmış, 79 kişi katılmamış, 7 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır.

Yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaya başlanmıştır görüşüne 77 kişi katılmış, 77 kişi kararsız kalmış, 87 kişi katılmamış, 10 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Yeşil alan ve parklarda artış sağlanmıştır görüşüne 142 kişi katılmış, 49 kişi kararsız kalmış, 51 kişi katılmamış, 9 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Planlı yapılaşmayı sağlamıştır görüşüne 98 kişi katılmış, 70 kişi kararsız kalmış, 73 kişi katılmamış, 10 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Trafik yoğunluğu azalmıştır görüşüne 96 kişi katılmış, 62 kişi kararsız kalmış, 85 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Çevre kirliliğine neden olmuştur görüşüne 43 kişi katılmış, 54 kişi kararsız kalmış, 145 kişi katılmamış, 9 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Tarım alanlarına verilen önem artmıştır görüşüne 115 kişi katılmış, 61 kişi kararsız kalmış, 67 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu yanıtız bırakmıştır. Kültürel değerlerin korunması

sağlanmıştır görüşüne 163 kişi katılmış, 38 kişi kararsız kalmış, 42 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu yanıtı bırakmıştır. Kültürel değerden kastedilen anıt ağaçlardır.

Tablo 3. Yalvaçlıların sakin şehirlerin ekonomi/kalkınmaya ilişkin katkısına yönelik görüşleri

Ekonomi/kalkınmaya ilişkin görüşler	Katılı yorum	Kararsız	Katılı yorum	Cevap yok
İstihdam olanakları iyileştirilmiştir.	79	67	95	10
Kamu hizmetlerinin kalitesi iyileştirilmiştir.	94	73	78	6
Yerel ekonominin canlanmasını sağlamıştır.	95	64	84	8
Yerel halkın gelir düzeyi artmıştır.	62	77	105	7
Gelen turistler sosyal yaşamı olumlu etkilemiştir.	128	47	67	9
Şehrin altyapı sorunları azalmıştır.	81	68	95	7
Şehrin ulaşım imkânları gelişmiştir.	75	65	101	10
Bölgeye göç artmıştır.	67	55	121	8
Şehir yatırımcılar için cazip hale gelmiştir.	73	49	118	11
Kadın girişimci sayısı artmıştır.	79	65	95	12
Yerel tarımı geliştirme faaliyetleri artmıştır.	105	74	65	7
Organik tarım desteklenmiştir.	106	57	78	10

Yalvaçlıların sakin şehirlerin ekonomi/kalkınmaya ilişkin katkısına yönelik görüşleri sorulmuştur. Buna göre, istihdam olanakları iyileştirilmiştir görüşüne 79 kişi katılmış, 67 kişi kararsız kalmış, 95 kişi katılmamış, 10 kişi de cevap vermemiştir. Kamu hizmetlerinin kalitesi iyileştirilmiştir görüşüne 94 kişi katılmış, 73 kişi kararsız kalmış, 78 kişi katılmamış, 6 kişi de cevap vermemiştir.

Yerel ekonominin canlanmasını sağlamıştır görüşüne 95 kişi katılmış, 64 kişi kararsız kalmış, 84 kişi katılmamıştır. Yerel halkın gelir düzeyi artmıştır görüşüne 62 kişi katılmış, 105 kişi katılmamıştır. Gelen turistler sosyal yaşamı olumlu etkilemiştir görüşüne 128 kişi katılmıştır. Şehrin altyapı sorunları azalmıştır görüşüne 81 kişi katılmış, 95 kişi katılmamıştır.

Şehrin ulaşım imkanları gelişmiştir görüşüne 75 kişi katılmış, 65 kişi kararsız kalmış, 101 kişi katılmamış, 10 kişi de cevap vermemiştir. Bölgeye göç artmıştır görüşüne 67 kişi katılmış, 55 kişi kararsız kalmış, 121 kişi katılmamış, 8 kişi de cevap vermemiştir. Şehir yatırımcılar için cazip hale gelmiştir görüşüne 73 kişi katılmış, 49 kişi kararsız kalmış, 118 kişi katılmamış, 11 kişi de cevap vermemiştir. Kadın girişimci sayısı artmıştır görüşüne 79 kişi katılmış, 65 kişi kararsız kalmış, 95 kişi katılmamış, 12 kişi de cevap vermemiştir. Yerel tarımı geliştirme faaliyetleri artmıştır görüşüne 105 kişi katılmış, 74 kişi kararsız kalmış, 65 kişi katılmamış, 7 kişi de cevap vermemiştir. Organik tarım desteklenmiştir görüşüne 106 kişi katılmış, 57 kişi kararsız kalmış, 78 kişi katılmamış, 10 kişi de cevap vermemiştir.

Tablo 4. Yalvaçlıların sakin şehirlerin kültürel/sosyal hayata ilişkin katkısına yönelik görüşleri

Kültürel sosyal ilişkin görüşler	Katılı yorum	Karar sızım	Katılı yorum	Cevap yok
El sanatlarına yönelik ilgiyi artırmıştır.	<u>122</u>	58	62	9
Kültürlerarası iletişimi güçlendirmiştir.	<u>120</u>	58	65	8
Bölgeye gelen turistlerin sayısı artmıştır.	<u>110</u>	54	76	11
Sosyal yaşamın gelişmesini sağlamıştır.	<u>108</u>	55	81	7
Sosyal sorumluluk projeleri artmıştır.	84	57	<u>102</u>	8
Kültür sanat ve eğlence aktiviteleri artmıştır.	80	63	<u>100</u>	8
Şehrin tarihi dokusu sahiplenilmiştir.	<u>151</u>	37	55	8
Yöreyle ilişkin ürünler korunmuştur.	<u>133</u>	50	59	9
Şehrin tanıtımında etkili olmuştur.	<u>149</u>	39	55	8
Çocuk dostu bir ortam yaratılmıştır.	<u>101</u>	71	73	6

Yalvaçlıların sakin şehirlerin kültürel/sosyal hayata ilişkin katkısına yönelik görüşleri sorulmuştur. El sanatlarına yönelik ilgiyi arttırmıştır görüşüne 122 kişi katılmış, 58 kişi kararsız kalmış, 62 kişi katılmamış, 9 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Kültürlerarası ilişkiyi güçlendirmiştir görüşüne 120 kişi katılmış, 58 kişi kararsız kalmış, 65 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Bölgeye gelen turistlerin sayısı artmıştır görüşüne 110 kişi katılmış, 54 kişi kararsız kalmış, 76 kişi katılmamış, 11 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır.

Sosyal yaşamın gelişmesini sağlamıştır görüşüne 108 kişi katılmış, 55 kişi kararsız kalmış, 81 kişi katılmamış, 7 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Sosyal sorumluluk projeleri artmıştır görüşüne 84 kişi katılmış, 57 kişi kararsız kalmış, 102 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Kültür, sanat ve eğlence aktiviteleri artmıştır görüşüne 80 kişi katılmış, 63 kişi kararsız kalmış, 100 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır.

Şehrin tarihi dokusu sahiplenilmiştir görüşüne 151 kişi katılmış, 37 kişi kararsız kalmış, 55 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Yöreyle ilişkin ürünler korunmuştur görüşüne 133 kişi katılmış, 50 kişi kararsız kalmış, 59 kişi katılmamış, 9 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Şehrin tanıtımında etkili olmuştur görüşüne 149 kişi katılmış, 39 kişi kararsız kalmış, 55 kişi katılmamış, 8 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır. Çocuk dostu bir ortam yaratılmıştır görüşüne 101 kişi katılmış, 71 kişi kararsız kalmış, 73 kişi katılmamış, 6 kişi de soruyu cevapsız bırakmıştır.

Sonuç

Yavaş hareketi ve onun bir kolu olan Cittaslow (sakin şehir) hareketi doğaya zarar vermeden de kentlerin gelişebileceğini savunan bir yerel kalkınma modelidir. Cittaslow; tarihsel, kentsel öğeleri korumak, çevre dostu teknolojilerden en üst düzeyde yararlanabilmek ve kenti katılımcı bir anlayışla yönetebilmek; yerel ürünlere, sanatlara, yemeklere ve kültüre sahip çıkmak, tarihsel yapıyı, ekolojik ve çevresel özellikleri, kentsel dokuyu koruyarak, daha insanca, daha yaşanabilir ve sürdürülebilir bir geleceği katılımcı bir anlayışla tasarlamak anlamına gelmektedir. Türkiye’de sakin şehirler, neredeyse ülke coğrafyasının her noktasında görülebilmektedir. Ülkenin doğusunda, batısında, kuzeyinde ve güneyinde yavaş şehir seçilmiş kentler mevcuttur. Adaylık süreci devam eden ve aday olmayı düşünen, bu yönde başvurularını yapmakta olan, ya da başvurmak için hazırlanmakta olan şehirler bulunmaktadır. Şimdilik Türkiye’deki Sakin Şehirlerin sayısı on dördür (<http://cittaslowturkiye.org>). 2012 yılında cittaslow unvanı alan ve Isparta’nın ilçelerinden biri olan Yalvaç, Anadolu’nun bir zamanlar en işlek coğrafyası olarak bilinmektedir. Tarih öncesi çağlardan bu yana bin bir çeşit medeniyete

ev sahipliği yapmış olan şehir ziyaretçilerine adeta 1 günde 5000 yılı birden yaşatan bir kültür noktasıdır. Anadolu'nun bir zamanlar belki de en işlek coğrafyasına, tüm yolların, yolcuların bulunduğu bir konuma sahip Yalvaç, unutulmaya yüz tutmuş geleneksel yaşamlardan kıymetli el işçiliklerine ve tarımsal üretimiyle önemli bir yere sahiptir (cittaslowturkiye.org, 2016). Bu çalışmada Türkiye'deki 14 sakin şehirden biri olan Yalvaç'ta sakin şehir algısına ve sakin şehre ilişkin çevresel, kültürel ve ekonomik kalkınma boyutunu içeren anket çalışması yapılmıştır. Anket 2016 yılı içinde 251 kişi ile yüzyüze görüşülerek yapılmıştır.

Elde edilen veriler, toplumla iletişim kurmak ve sakin şehir olgusunu için Yalvaç Belediyesinin pek çok çalışma yaptığını göstermektedir. Anket sonuçları ise toplumda bunun ne kadar karşılık bulduğunu göstermektedir.

Yalvaç halkı kentin sakin şehir olduğunu ulusal medyadan öğrenmiştir. Bu noktada yerel basının güçsüz ve etkisiz olması en önemli faktörlerden biridir. Belediyelerin kent içinde yaptığı duyurular, toplantılar toplumun geneline ulaşmakta yetersizdir. Ayrıca ulusal basının konuyu ele alması ve haberleşirmesi inandırıcılığı arttırmakta konuya duyulan ilgiyi ve merakı körüklemektedir. Toplumsal katılım temelinde yapılan yavaş hareketi sorunların işbirliği içinde tam bir katılımıla çözülmesini hedefler, Yalvaç halkı sorunların çözümünde eğitimin önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu sorunların çözümü için taşın altına elini koymak yerine sorumluluğu başka birine ya da kuruma yüklemektedir ki ülkemizde bu durum genellikle devletten beklemek anlamına gelir. Bu da Belediyenin yükünün ve sorumluluğunun artması anlamına gelmektedir. Anketi yanıtlayanlara katılımdan ne anladıkları sorulmuştur. Burada beklenen yanıt yönetimde söz sahibi olmaktır. Ancak çoğunluk sorunlara çözüm üretmek ve sosyal etkinliklere katılmak seçeneğini işaretlemiştir. Sorunlara çözüm üretmek ve yönetimde söz sahibi olmak cevapların olumlu yanısıdır ve toplumun katılım konusunda gelişime ve değişime açık bir tavra sahip olduğuna işaret etmektedir. Sosyal etkinliklere katılmak ise pasif bir tavrında yaygın olduğuna işaret etmektedir. Belediyeler tarafından yapılan çalışmalara katılım oldukça düşüktür. Ankete katılanların çok büyük bir bölümü vatandaşın sorumluluk almasını ve fikrini söylemesi gerektiren etkinliklere katılmadığını ya da hiç haberdar olmadığını göstermektedir. Oysa festival ve diğer kültürel etkinliklere katılım ve haberdar olma oranı oldukça yüksektir.

KAYNAKLAR

- Alpat, E. (2013). Yavaş Moda Nedir? Akdeniz Sanat Dergisi, 5, 7, 44-47.
- Coşar, Y. (2013). Yavaş Şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Doğutürk, G. (2010). Mimari ve Yaşam Kalitesi Bağlamında Yavaş Şehir Hareketi ve Seferihisar Örneği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- Yurtseven, R., Kaya, O., Harman, S. (2010). Yavaş Hareketi, Ankara, Detay.
<http://www.cittaslowturkiye.org>
- Honore, C.(2004). Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaşlık Hareketi Yavaş, İstanbul, Alfa.
- Miele, M. (2008). Cittaslow: Producing Slowness Against The Fast Life, Space and Polity, 12(1), 135-156.
- Cittaslow Org